

Motion till riksdagen 2005/06:K423

av **Elisebeht Markström och Laila Bjurling (s)**

Den 8 mars som allmän flaggdag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den 8 mars, internationella kvinnodagen, blir allmän flaggdag.

Motivering

Den internationella kvinnodagen firas den 8 mars med möten och demonstrationer för att markera kvinnosolidaritet och föra fram aktuella reformkrav. Den historiska bakgrunden till att det just är den 8 mars är lite oklar. Men känt är att den 8 mars 1857 demonstrerade textilarbeterskor i New York mot omänskliga arbets- och anställningsvillkor. Kvinnornas demonstration stoppades med våld av polisen. Den 8 mars 1908 demonstrerade 15 000 kvinnor i New York för kortare arbetstid och rösträtt och mot barnarbete. Redan innan 1910 firades i USA sista söndagen i februari som en kvinnodag för införande av kvinnlig rösträtt. Detta ska ha inspirerat den tyska socialisten Clara Zetkin i det socialistiska Internationella kvinnosekretariatet att ta initiativ till instiftandet av en internationell kvinnodag, vilket skedde 1910 i Köpenhamn vid en socialistisk kvinnokonferens. Kvinnodagen skulle ”i första hand tjäna till agitation för kvinnorösträtten”, skrev konferensen i en resolution. Kvinnodagen kom att äga rum på en söndag om våren. Söndagen var en given dag eftersom det var den enda lediga veckodagen för arbetande kvinnor.

1914 var första gången kvinnodagen firades den 8 mars, men det var mer en tillfällighet. Den vårsöndag man valde 1914 råkade vara just den 8:e. I Sverige firas den internationella kvinnodagen från och med 1912. Några år senare hölls arbetarkvinnornas dag i Petrograd i Ryssland den 8 mars. Demonstrationen, där kvinnor krävde bröd och fred fick ett dramatiskt slut. Den var en bidragande orsak till att februarirevolutionen bröt ut. Vid tiden för ryska revolutionen drog sig kvinnodagen bort från gator och torg. I Ryssland fortsatte kvinnor att demonstrera den 8 mars, men nu ”till ära för de ryska kamraterna”, oavsett kön. När socialdemokrater och kommunister gick olika

Fel! Okänt namn på

vägar följde kvinnodagen med kommunisterna. Den kommunistiska grenen av arbetarrörelsen fastslog 1921 att firandet skulle ske den 8 mars. Detta gjorde att socialdemokratiska kvinnor höll sig avvaktande, och när dessa 1927 firade den internationella kvinnodagen igen skedde det inte offentligt utan man hade interna möten och träffar.

Under mellankrigs- och krigsåren förbjöds kvinnodagen i fascistiska och nazistiska länder. Men den 8 mars 1945 samlades kvinnor inom olika motståndsrörelser i Europa till ett gemensamt möte i Albert Hall i London. Idén med en internationell kvinnodag fick nytt liv och ändrade samtidigt karaktär i slutet av 1960-talet. Den 8 mars 1969 firades den vid Berkely i USA. Initiativtagare var amerikanska nyfeminister. Sedan spred sig bruket till den nya kvinnorörelsen i Europa och kom till Sverige 1972. Då arrangerade Grupp 8 och Svenska kvinnors vänsterförbund ett första offentligt möte. En liten förtrupp från Grupp 8 hade året innan demonstrerat för bl.a. fri abort på Sergels torg.

Från att ha varit en manifestation med socialistiska, kommunistiska och senare feministiska förtecken har den 8 mars blivit en dag då även organisationer med annan politisk hemvist eller som är politiskt neutrala ägnar kvinnors situation uppmärksamhet. Det har framför allt sin förklaring i att FN:s generalförsamling i en resolution år 1977 rekommenderade ett allmänt firande av en internationell kvinnodag. År 1980 proklamerade FN den 8 mars som internationell kvinnodag. Ett sätt att uppmärksamma dagar med speciell betydelse är att dagen utnämns som allmän flaggdag. Den 8 mars, internationella kvinnodagen, är en dag av särskild betydelse då kvinnors villkor uppmärksammas. Dagen bör därför vara allmän flaggdag.

Stockholm den 29 september 2005

Elisebeht Markström (s)

Laila Bjurling (s)